

Szőlősi Hírek

AZ ÖNKORMÁNYZAT LAPJA

IV. évf. 1. szám

2010. MÁRCIUS

Gyalogosan az információs szupersztrádára

Lassan 25 éve már, hogy egy tanulmányi kirándulás keretében pályaválasztás előtt álló tanulókat kísérem a tiszafüredi MHD számítógép-központjába. A főépület nagyméretű iroda-helyiségében sokan dolgoztak: érdeklődéssel figyelték a fekete-fehér villogó monitorokon a laikusnak érthetetlen számhalmazok futását, az írógéphez hasonló billentyűzetről újabb számokat pötyögtek a szekréynagyságú, züm-mögő gépekre: a SZÁMÍTÓGÉP-be...

Akkor ez volt a környezet legmodernebb számítógépe. De hol van már az MHD, és vele együtt a Robotron? Ma egy jobb asztali számítógép mindenben felülmúlja jó öreg elődjét. Akkor hosszas tanulás után, és szakképesítés birtokában lehetett helyet foglalni a szemrontó monitorok előtt, és csak kevesen tudták, hogy ezek a számok nyelvén értő masinák egyszer képesek lesznek a laikusok elvárásait is teljesíteni. Ma pedig nincs olyan általános iskolás gyerek, aki még nem ült számítógép előtt. Életünk része ez a világot behálózó információs rendszer, ami nem ad felmentést senkinek sem a használata alól. Elképzelhetetlen, hogy kvalifikált munkát végezve valaki informatikai analfabéta legyen. Itt, aki kimarad, az lemarad... Nincs pontos felmérésünk arról, hogy hány szőlősi lakos van, akit még nem érintett meg az informatika. Azt sejtjük, hogy sokan lehetnek. Különösen a 35-40 évesnél idősebbek maradtak ki a szervezett felkészítésből, hiszen iskolás éveik alatt igencsak gyermekcipőben járt még ez a tudomány. Ezt érzékelve veszünk részt a Verseygy Ferenc Megyei Könyvtár által vezetett konzorciumban (tagjai: Abádszalók, Kunhegyes, Tiszaföldvár, Tiszapüspöki, Tiszaszőlős, Tószeg, Újszász) amely 2 pályázatot (TIOP-1.2.3/08/01 és a TÁMOP 3.2.4/08/01) is készített „A könyvtárak információs infrastruktúra fejlesztése” és a „A könyvtári hálózat szerepének erősítése az élethosszig tartó tanulásban” címmel. Az első pályázatunk már sikerrel járt, és a könyvtár közel 5 millió Ft-os EU-s támogatást nyert. 2010. januártól elkezdhetjük a pályázatban foglaltak megvalósítását. Terveink között szerepel korszerű számítógépek és informatikai eszközök vásárlása, amelyek segítségével új szolgáltatásokat is be tudunk vezetni, illetve a régiókat egyszerűbbé és gyorsabbá tehetjük. Hal-

lás- ill. látássérült olvasóink információhoz jutását segítő eszközök, programok beszerzését is tervezzük.

A TÁMOP projekt keretében olyan önálló könyvtári honlapot tervezünk online katalógussal, amely már nemcsak betekintést enged a könyvtár állományába, hanem lehetőséget ad a könyvek kölcsönzésének hosszabbítására, előjegyzésre, stb. Lesz könyvtár- és katalógus használatot segítő interaktív oktatási program. Előadásorozatot tartunk az alacsony végzettségűeknek, munkanélkülieknek, és olyan idősebb ér-

deklódóknek, akik pótolni szeretnék hiányos ismereteiket. Könyvtári szolgáltatásokat ismertető kiadványokat állítunk össze. A projekt keretében új bútorokat vásárolunk az előző pályázaton nyert új számítógépeink és egyéb műszaki berendezéseket tárolására.

Az újság hasábjain már korábban is hírt adtunk erről, ezért többen kérdezték, mikor lehet már az új gépek elé ülni. Nos, erre ma még nem tudunk egyértelmű választ adni, de ősszel talán már megkezdődik az első informatikai tanfolyam. Nem felhőtlen azonban az örömünk, mert a nincs igazán jó kapcsolatunk a világhálóra. A szőlősi telefonvonalak nem teszik lehetővé a gyors, szélessávú internet alkalmazását a könyvtárban, így be kell érni egy lassúval. Mondhatnánk úgy is, hogy gyalog indulunk... A lényeg, hogy elindulunk, és lesz egy olyan hely, ahol mindenkinek rendelkezésére áll a kulturális szolgáltatások egyenlő esélyű hozzáférése.

Oláh Vince

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Tisztelt Olvasók!

A Szőlősi Hírek 2009. évi ötödik számának lapzár-táját követően Tiszaszőlős Község Önkormányzat Képviselő-testülete 5 alkalommal ülésezett.

1. 2009. december 29.

Rendeletet alkotott Tiszaszőlős Község Önkormányzat a települési szilárd hulladék gyűjtésével, elhelyezésével kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatásról alkotott 8/2006. (VII.12.) önkormányzati rendelet módosításáról

Határozott a Település rendezési tervének módosítása tárgyában.

Megtárgyalta az Észak-alföldi Regionális Államigazgatási Hivatal szakmai javaslatait az egyes anyagi és természetbeni szociális ellátásokról szóló helyi rendelettel, valamint az állattartás helyi szabályait megállapító helyi rendelettel kapcsolatban.

2. 2010. január 15.

Kiválasztotta a nyertest a „Háziorvosi rendelő és Védőnői tanácsadó átépítése, bővítése és akadálymentesítése„ elnevezésű nyertes projekt munkáinak kivitelezésére irányuló egyszerű közbeszerzési eljárásban, továbbá módosította a felújításra rendelkezésre álló önerő mértékét..

Megállapodást hagyott jóvá a Cigány Kisebbségi Önkormányzattal az államháztartás működési rendjéről szóló 292/2009.(XII.19) Kormányrendelet 37. §. (5) bekezdésében meghatározott feladat végrehajtására

3. 2010. február 8.

Döntött a Hat Szín Virág Óvoda tiszaszőlősi tagóvodájának felújítására pályázat benyújtásáról és a pályázati önerő biztosításáról.

4. 2010. február 15.

Személyi kérdésekben döntött.

Elfogadta Tiszaszőlős Község Önkormányzat 2010. évi költségvetésének I. fordulóját, a tervezett előirányzatok véglegesítéséről a II. fordulóban dönt.

Jóváhagyta Tiszaszőlős Község Önkormányzatának 2010. évi közfoglalkoztatási tervét.

Jóváhagyta Tiszaszőlős Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Közzolgálati szabályzatát.

Határozott Tiszaszőlős Község Önkormányzat közalkalmazottai és munkatörvénykönyves dolgozóinak cafetéria szabályzatának elkészítéséről.

Határozott Tiszaszőlős község Településrendezési tervének módosítása tárgyában benyújtott kérelemről.

Döntött Zemlényi Lajosné tulajdonában álló ingatlan felajánlásáról.

Határozott a Belterületi Közutak felújítása című, az

Észak – Alföldi Operatív Program keretében Önkormányzati utak fejlesztése a komplex programmal kezelendő LHH térségekben támogatási keret terhére benyújtandó pályázatról.

Elfogadta Tiszaszőlős Község Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Alapító Okiratának módosítását.

Megtárgyalta és támogatta Dr. Árvai Péter háziorvos kérelmét.

5. 2010. február 25.

Rendeletet alkotott Tiszaszőlős Község Önkormányzat 2010. évi költségvetéséről.

Módosította Tiszaszőlős Község Önkormányzatának 2009. évi költségvetéséről szóló 1/2009. (II.27.) sz. rendeletét.

Állást foglalt Szász Henrietta védőnői pályázata kérelmében.

Tiszafüred Kistérség Többcélú Társulásának a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások intézményi térítési díjának megállapításáról hozott határozatát megerősítette.

Elutasította Tiszaigar község kérését a Körjegyzőség alakítására.

Egyetértett Kossuth Lajos Gimnázium technikai létszámának csökkentésével.

A Kossuth Lajos Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat és Kollégium létszámcsökkentéséhez kapcsolódó nyilatkozatot tett Tiszaörs község részére

Döntött Tiszaszőlős Község Önkormányzata 2010. évi közfoglalkoztatási tervének módosításáról.

A 2010. évi közfoglalkoztatáshoz kapcsolódóan munkabérhitel igénybeviteléről döntött.

Tájékoztatom az érdeklődőket, hogy a képviselő-testület nyilvános üléseiről készült részletes jegyzőkönyveket a felújított Községi Könyvtárunkban tanulmányozhatják, a legutóbb elfogadott önkormányzati rendeletek az önkormányzat hirdető-tábláján is megtekinthetők.

Felhívom az érintettek figyelmét, hogy a krízishelyzetbe került személyek támogatásáról szóló 136/2009. (VI.24.) Korm. rendeletben a krízis-segély benyújtására előírt határidőt a kormány meghosszabbította 2010. április 30. napjáig. Kérelem nyomtatvány és a benyújtáshoz kapcsolódó felvilágosítás továbbra is rendelkezésükre áll a Polgármesteri Hivatal ügyfélszolgálatánál.

Szeleczkiné Zoboki Magdolna
jegyző

Azok a régi márciusok...

1848. március 15-e. A magyar nép egyként zúg fel, hisz ez az a nap, amelyen a magyarság szembeszállt az öt irányító hatalommal, mert ők szabadságot, változást akartak.

Mindenki máshogy készül, és máshogy ünnepli március 15-ét. Az óvodások alig várják, hogy elhelyezhessék az emlékműnél a saját maguk által elkészített kis zászlócskájukat; az iskolások versekkel és dalokkal készülnek, míg a felnőttek arra gondolnak, milyen is lehetett abban a korban élni és harcolni azért, hogy a későbbi generációnak jobb legyen, és egy jobb világot teremtsenek.

Petőfi Sándor magyar költőnk neve egyé olvadtt a szabadságharc és forradalom fogalmával. Ő így írt erről a napról: „*A szakadó eső dacára mintegy 10000 ember gyűlt össze a múzeum elé, onnan a városházához mentünk. A tanácsterem megnyílt, s megtelt néppel. Rövid tanácskozás után a polgármester aláírta a 12 pontot. Budára! Budára! Nyitassuk meg Táncsics börtönét! Ezek voltak a nép leginkább és legtöbbször hallható kiáltásai. A választmány legalább húszezer ember kíséretében fölment Budára a helytartó tanácshoz és előadta kívánatait. A nagyméltóságú helytartó tanács sápadt vala és reszketni méltóztatott, s öt pernyi tanácskozás után mindenbe beleegyezett. A katonaságnak kiadatott a tétlenségi rendelet, a cenzúra eltöröltetett, Táncsics börtönajtaja megnyílt. A rab írótt diadallal hozta át a töméntelen sokaság Pestre. Ez volt március 15-e. Eredményei olyanok, melyek e napot örökre neve-*

zetessé teszik a magyar történelemben.”

Az én legfeledhetetlenebb március 15-ei megemlékezésem az általános iskola 8. osztályában történt. A felső tagozatban minden

összes gyermekére, hogy ilyen nagy ajándékkal és megemlékezéssel leptük meg az embereket. Azóta is méltó emléket állítunk őseinknek, akik minden erejükkel harcoltak egy jobb hazáért.

osztály berendezte a saját termét 1848. március 15-ei helyszíneként. Nekünk ez volt az utolsó márciusi ünnepségünk, és élveztük, hogy valami olyan dolgot csinálhatunk, ami sok ember emlékében marad meg.

A mi osztálytermünkben a Pilvax kávéház volt megjelenítve, az a helyszín, ahonnan az események sorozata elindult. Próbáltuk a lehető legélethűbben ábrázolni a teret, ami véleményem szerint nagyon jól sikerült. Az ablakokra a Pilvax kávéház életképeiből volt festve, ez nem jött volna létre az akkori rajztanárunk, Sipos József tanár úr nélkül.

A felnőttek ámulattal nézték az általános iskolások munkáit, és nagyon büszkék voltak ránk és a falu

Petőfi Sándor valóban jól látta a jövőt: „*Hol sírjaink domborulnak,/ unokáink leborulnak/ És áldó imádság mellett/ Mondják el szent neveinket.*”

És minden ember felteheti magában a kérdéseket: Mi lenne, ki uralkodna az országban, ha ezek az emberek nem állnak ki a hazáért? Ismernénk a szabadság fogalmát és gondolatát, vagy elnyomás alatt élénk?

Ezen a napon minden magyar szív egyként dobban meg, és százezrek ajkai egyszerre skandálják a híres szállóigét:

„*Esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk!*”

Majorszki Ilona

Portré: Kolozsváry Nagy Lajosné nyugdíjas tanítónő

Hosszú az út Szőlőstől Szőlősig...

Kolozsváry Nagy Lajosné tanítónő már 20 éve nyugdíjas ... Egyszer a 80-as évek közepén 3 hónap fizetés nélküli szabadságot vett ki, és elrepült az Egyesült Államokba. A kor szokása szerint megígérte minden főnökének, ha megkapja a hón áhított útlevelet biz'isten visszajön. Hittek neki, és ő teljesítette ígéretét. Csofálatos út volt: New York, az ENSZ-palota, Kalifornia, séta a Golden Gate hídon, San Francisco utcáin (ott ahol a sikeres filmsorozat játszódik), az áruházak polcai tömve és csillogás mindenütt. De a nagy csillogás mögött látta ennek az árnyékát is. Egyszer csak azt vette észre, hogy valami hiányzik, és már annak is örült, ha valaki magyarul szólalt meg körülötte. Szép volt, jó volt, de nem maradt volna tovább. Viszont nem egyedül érkezett, véglegesen hazatért 1956-ban kivándorolt gyűrés vőlegénye - most már férje is. A honvágy jobb megértése érdekében tudnunk kell, hogy itt született Tiszaszőlősen, a családi szálak is ide kötik. Itt járt iskolába, Kossa Mariska néni és Prisztóka Feri bácsi volt a tanítója, a pedagógus pályára Valika tanító néni irányította. Bár gyermekkorának – a háborús éveknek – nagy feladatát édesanyjától kapta: *Tanulj!* Szót is fogadott 1 év alatt – magántanulóként – elvégezte a 7-8. osztályt. Nem volt rossz iskola a szőlősi, de az összevont osztályok, a falusi lét hátrányait bizony megérezte az egri tanítóképzőben is. Kacérkodott a biológia-testnevelés szakkal, az óvónői pályával is, de véglegesen a tanítói pálya mellett kötelezte el magát. 1954-ben tett képesítő vizsgát, és a kunhegyesi Kossuth Iskola lett első munkahelye. A nagy iskolában nagy feladatot kapott: 43 negyedik osztályos fiúgyermek várta az akkor 20 éves tanító nénit! Bár voltak segítők a tantestületben, de a kiskamaszokkal egyedül kellett megtalálni a megfelelő hangnemet. Négy év múlva már a kapuvári iskola falai között tanítja a hansági gyerekeket. A Dunántúl távol esik Kunságtól, mások ott a szokások, és nyitottabbak az emberek. Ez érződött a gyerekeken is, így könnyű volt megbarátkozni

az új hellyel. Szigorú volt, nem szerette a rendtelenséget, az agresszív magatartást. A 70-es években részt vett a matematika megújításában. Akkor öten voltak a megyében, akik kipróbálhatták a számtan-mértan helyébe lépő új tantervet. Bizony sokszor 10-15 kolléga is figyelte, hogyan sikerül megtanítani órán a sokaknak félelmetes tantárgyat. Közben elszálltak az évek, a szülők megöregedtek, egyre többször került szóba a betegség és a gondozó hiánya. Dönteni kellett... Feladva addigi munkáját és a Kapuváron töltött 23 év sikereit, hazaköltö-

Egyszer azonban mindenki életében elkövetkezik egy pillanat, amikor véget ér a pálya. Erről rossz emlékei vannak, szívesen vállalt volna még például egy napközis csoportot, de nem lehetett. Azóta megbékélt sorsával, bár az elmúlt 20 év sok keserű pillanatot hozott számra – elvesztette férjét és az utóbbi időben gyakran „vendégeskedik” nála az orvos - nem elégedetlen. Szépen berendezett otthonában éli csendesen a nyugdíjasok megszokott életét. Gondozza kedvenc virágait, vasárnap eljár a templomba, az utcán köszönnek az „Irma tanító néni-

zött – egyedül... Nem volt más választása, csak így volt nyugodt, hiszen sokat köszönhetett szüleinek. Az első szőlősi tanévnyitón egy kislány nagy csokor virággal köszöntötte „Nagy Péter bácsi lányát”, az új tanító nénit. Már felnőttek a régi játszótársak gyermekei, inkább csak a nagymamák ismerték az egykori Nagy Irmát. A szőlősi iskolában új feladatok várták. Nem volt nehéz megszokni, hogy itt ugyanahhoz a feladathoz mások a méretek: kisebb a tantestület, kevesebb a gyerek, csak a felelősség ugyanaz. Osztályfőnök lett, amit szívesen vállalt, még ma is emlékeztetek az osztálykirándulások, a csavargások a hortobágyi pusztán. A múltó évekkel együtt változott a pedagógusi szigor is, egyre engedékenyebb lett, és ezt ma sem bánja.

nek”. Miközben a régi dolgokról beszélgetünk, szóba kerülnek a költözködéssel járó veszteségek, milyen jó lenne most egy-egy régi fénykép, fogalmazás. Egy osztályképhez kedves emléke fűződik. A 25 évvel ezelőtti képen lévő negyedik osztályosok ma már harmincas éveik közepén járó felnőttek, de egykori kamaszos mosolyuk alapján a tanító néni még mindenkit felismer. És őt is megismerik... Nos, ezért érdemes volt megváltani visszafelé is a repülőjegyet Kaliforniából, mert elmondhatja:

„Itthon vagyok. S ha néha lábamhoz térdepel egy-egy bokor, nevét is, virágát is tudom, tudom, hogy merre mennek, kik mennek az úton...”
(Radnóti Miklós)

Oláh Vince

Interjú ifjú Bodnár Lászlóval

Másfélmillió lépés Magyarországon

Talán csak a legfiatalabbak nem emlékeznek a népszerű népdal feldolgozásra a Muzsikás együttestől: „Indulj el egy úton...” A többségnek ez a dal egyet jelent a nagyszerű Másfélmillió lépés Magyarországon című gyalogos túrajáró sorozattal. Biztosan sokan gondoltak a filmet nézve arra, hogy bizony jó lenne ezt végig járni.

Ez a dal jut mostanában eszembe, ha Bodnár László barátomra gondolok, aki a sorozatból megismert országos kéktúrát 4423-ként teljesítette.

I.E.: Hogyan született az ötlet, hogy túrázni indulj?

B.L.: Gyermekkorom óta nagy tisztelője voltam a felfedezőknak, akik neki vágtak az ismeretlennek, mert arra vágytak, hogy saját szemükkal lássák a világot. Mindig örömmel olvastam Körösi Csoma Sándorról, aki kitartó munkával készült arra, hogy Ázsia-kutató legyen, de örömmel néztem végig én is a túrajáró sorozatot.

Néhány éve a motorozás szerelmeseként kezdtem érezni, hogy sok-sok fontos dologról lemaradok, amikor elsuhan mellettem a táj. Akkor sok időt töltöttem a Mátrában. Egy barátom már régebben túrázott, ő ajánlotta a Kéktúrát. Együtt jártuk be a Mátra és Bükk hegységet, a túra további szakaszait már egyedül jártam végig. A munkámból kifolyólag télen sok szabadidővel rendelkezem, ezért főleg ezen időszakban túrázok.

I.E.: Mit jelent a Kéktúra? Honnan hová tart, milyen teljesítmény kell felmutatni?

B.L.:1952-ben a Magyar Természetbarát Szövetség hirdette meg a hazánkat átszelő „kék” turistaút bejárását. Ez a sporttevékenység azóta is töretlenül folytatódik. Az útvonalakat több szakaszra osztották.

Az Országos Kéktúra (OKT) útvonal a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Hollóháza és a Vas megyei Írottkö között 1106 km hosszú. Írottkőtől Szekszárdig 565 km hosszúságú a Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúra, majd Szekszárd és Sátoraljaújhely közötti 848 km-es szakasz az Alföldi Kéktúra.

A túra útvonalán folyamatosan vannak pecsételő helyek, ezeken a helyeken pecséttel kell ellátni az igazoló füzet megfelelő helyeit, és fényképpel kell igazolni, hogy valóban ott járt az ember. Ezek a bélyegzők egyébként bárhol lehetnek, barlangok, várromok bejáratánál, egy fán, magánlakásnál és esetenként ivókban. Ez azoknak fontos, akik szeretnének felkerülni arra a listára, amin nyilvánartartják az útvonalat bejárókat.

Ezzel a 2500 km-rel körbe lehet sétálni Magyarország turista útvonalait, miközben az ember felfedez, megismer új tájakat, értékeket, embereket. Ami különlegessé teszi ezt a sportot, hogy nincs teljesítmény kényszer, mindenki annyit teljesít, amennyit fizikálisan bír, amennyit ideje és pénze enged. Bármikor elkezdhető, megszakítható, folytatható a túrázás, de aki egyszer elkezd, az biztosan beleszeret. Az útvonalvázlat, a térképek, az internet mind rengeteg segítséget adnak az út során felmerülő gondok megoldására.

I.E.: Milyen élményekben volt részed, amikor egyedül túráztál, nem veszélyes ez?

B.L.: Nem éreztem ezt veszélyesnek vagy nyomasztónak. Ren-

geteg élményben volt részem. Ha az ember elég halkán járja az erdőt sok érdekes dolgot megtapasztal. Volt olyan, amikor nagyon hideg volt, ezért nem tudtam aludni, éjszaka indultam útnak fej-lámpával. Amikor az ember hajnaltól estig az erdőt járja láthat baglyot, rókát stb. Egy alkalommal közvetlen közelről figyelhettem meg a hatalmas gímszarvas bikát, aki háborítatlanul sétálgatott a területén. Persze fontos, hogy az ember tudja, hogyan viselkedhet egy „vadállat” közelében, de egyszer sem éreztem úgy, hogy veszélyben lennék.

Többször sátoroztam barlangokban, várromokban, erdőkben aludtam, de rengeteg panzióban, magán szálláshelyen, kulcsos házban is megszálltam.

Eljutottam magyarországi buddhista templomba, amit talán nagyon kevesen láttak még. Sok izgalmas, érdekes dologgal és emberrel ismerkedtem meg.

I.E.: Mi volt a legnagyobb teljesítményed? Mit tervezel a továbbiakban?

B.L.: Amikor Budapest Hűvösvölgytől Írottköig jutottam. Nagyszerű élmény volt ez az egy hónapos út. Átlagosan napi 25 kilométert tettem meg, ez több dolognak a függvénye: az időjárás, a domborzati viszonyok és a hátizsák súlya megnehezíthetik a túrát. Különösen akkor, ha az ember ősszel és télen járja a vidéket. Voltak olyan szakaszok, amikor napi 40 km-t is meg tettem.

Rockenbauer Pál Dél-dunántúli Kéktúrából még hátra van nagyjából 9 napi túraútvonal. Ezt az idén szeretném befejezni. Még sok szép helyre szeretnék eljutni, hiszen rengeteg érdekes túraútvonal van még a világon.

I.E.: Mi az a tanulság, amit megosztanál velünk?

B.L.: Mindenki váltsa valóra az álmait. A túrázás egyszerre kaland és sport, mert nem tudhatod mi vár rád. Nem lehet dolgokat megismerni az autóból, vonatból. Fel kell menni a hegyre, hogy megtapasztaljuk milyen érzés, amikor elértünk valamit.

Nagyon jó dolog a túrázás, sokan családdal, barátokkal sétálnak. Vannak, akik csak hétvégén, mások több időt tudnak erre szánni.

Ami számomra nagyon fontos - a természet szeretete - ki-egyensúlyozottá teszi az embert, a visszatérés a természetes közegünkbe. Az ember a természetnél nem alkothat szebbet.

Imre Edina

Dolgos hétköznapok

A foglalkoztatási életutatót követve az aktív időszakhoz, a munkaviszonyok ismertetéséhez értünk. A foglalkoztatásnak jelenleg négy alapvető formája van:

- Munka törvénykönyve alá tartozó foglalkoztatási formák
- A közalkalmazotti törvény alá tartozó foglalkoztatások
- A köztisztviselői törvény alá tartozó foglalkoztatások

Egyéb foglalkoztatási jogviszony.

A legelterjedtebb foglalkoztatási forma a Munka törvénykönyv alá tartozó foglalkoztatás. Ezen formában a munkavállalók érdekeinek érvényesítését, a törvényben meghatározott feltételektől való eltérést a szakszervezeti érdekképviseletek a munkáltatókkal kötött külön megállapodásban rögzíthetik. Ezt nevezik kollektív szerződésnek. A kollektív szerződés megkötése a közszolgálatot ellátó közlekedési vállalatoknál elhíresült sztrájkok nyomán vált ismertté. A közlekedési vállalatok, igaz közszolgálatot látnak el, de legtöbb munkakörben való foglalkoztatás a Munka törvénykönyv alá tartozik. A közlekedési vállalatok, vagy egyéb közszolgálatot ellátó szolgáltatók - mint például a Posta is - a törvénykönyvben meghatározott munkarendtől eltérően dolgoznak (pihenőidőt lehet kiadni munkaidőben), a törvényben meghatározott előírásoktól azonban csak kollektív szerződés megkötésével lehet eltérni.

A szakszervezetek a törvény adta kötelezettséget használják ki a munkavállalók védelmében, amikor olyan jogot érvényesítenek, melyet a munkáltató juttathat a dolgozóinak azért, hogy a rendkívüli munkabeosztást, vagy egyéb előírásról eltérő munkafeltétellel vállalja a munkát. A Magyarországon befektető külföldi munkáltatók nem szeretnek ezzel a lehetőséggel élni, nem „szeretik” a szakszervezeteket a kapujukon belül, ezért csak a Munka törvénykönyvben meghatározott feltételekkel kívánnak a foglalkoztatottakkal szemben eljárni. Ez leggyakrabban a túlóra kifizetések és a

szociális juttatások megkurtításával jár. A szakszervezetek gyengülésével a foglalkoztatók sikeresen alkalmazzák az érdekképviselet kizárását. A munkástanácsokat ugyan meg kell alakítani, de ezeknek nincs átütő ereje. Azon EU-s országokban, ahol a szakszervezetek régebbi hagyományokon alapulnak sokkal erősebbek a munkavállalói érdekképviseletek.

A Munka törvénykönyve alá tartozó foglalkoztatásra jellemző a minimálbér, melyet egy hármas bizottság - a munkavállalókat képviselő szakszervezetek egyesülése, a munkáltatókat képviselő szervezetek és a kormány - közötti alku alapján határoznak meg. Ez a 2010. évben 73.500,-Ft

A közalkalmazotti és köztisztviselői foglalkoztatási formák az érdekképviseletek hatáskörének érvényesítésében térnek el a Munka Törvénykönyve alá tartozó foglalkoztatástól. Ezen területen a kollektív szerződést a törvényben meghatározott juttatások (a ruhapénz, 13. havi fizetés, kedvezményes utazási költség térítés, védettebb munkahely, végkielégítés és karrier lehetőség) pótolják. A szakszervezetek és munkavállalói érdekképviseletek gyengülése erre a területre is kihatott, hiszen az előbb felsorolt lehetőségekből már nagyon kevés él, illetve a munkáltató megadhatja, ha ki tudja a költségvetési keretéből gazdálkodni. Ezen két foglalkoztatásnál nincs minimálbér. Besorolási bértáblából számolják ki a munkabért, mely a minimálbérnek megfelelő alapilletményből áll, a mértékét az állam és az érdekképviseletek határozzák meg, ahol az állam nagyon erős partner. Ennek összege a 2010. évben 38.650,-Ft. A fizetést az alapilletmény és a munkában töltött évek, az iskolai végzettség és a köztisztviselőknél előírt vizsgák letétele alapján meghatározott szorzókkal alakítják ki. Ezek a szorzók táblázatba vannak foglalva, számuk akár 7 is lehet. A közalkalmazottak (a tanárok, rendészeti szervek dolgozói, egészségügyi dolgozók, tűzoltók) fi-

zetésének megállapításánál, csak a kötelező alsó határ van meghatározva, a felső határ nincs korlátozva. A táblától való eltérés fedezetét a munkáltatónak kell biztosítani, erre állami támogatást nem adnak. Vannak olyan képző intézmények - pl. kórházak - amelyek az állami feladatok mellett költségterítéses szolgáltatást is nyújtanak, az ebből befolyó jövedelmet eszközvásárlásra és bérjuttatásra is fordíthatják. A közalkalmazottak sztrájk jogai korlátozottak.

A köztisztviselők jövedelme alulról és felülről is korlátozott, csak bérpótlékokkal lehet a fizetést növelni. A közigazgatás különböző szintjén a pótlékok eltérőek, a minisztériumokban sokkal magasabbak a pótlékok, mint a polgármesteri hivatalban. A vezetők fizetése is csak pótlék mértékével térhet el a beosztottaitól. A köztisztviselők nem sztrájkolhatnak, más módon kell ellenvéleményüket kifejezni.

A munkában állók a munkaszerződésben foglalt feltételek alapján kapják jövedelmüket, mely után a járulékokat (adó, tb) a munkáltató fizeti be az államkasszába. Erről a munkavállalók meggyőződhetnek az APEH ügyfélszolgálatán, hogy azt a járulékot, amelyet a munkáltató a fizetéséből levont, befizette-e. A tb-járulékos rendszeres fizetésének és a munkaviszony bejelentésének fontos szerepe van az egészségügyi ellátásban, ezek elmulasztása esetén az ingyenes orvosi ellátást nem lehet igénybe venni. Erről a házi orvosok a számítógépes nyilvántartásukból kapnak információt a beteg ellátásakor. Kellemetlenségeket okozhat a munkáltató ezen mulasztása, mert az orvosi ellátás díját ki kell fizetni, és a csak a munkaviszony igazolása után lehet a pénzt visszakapni.

(Az egyéb jogviszony foglalkoztatási forma megismertetését következő számban folytatjuk.)

P. Mészáros Péter

Anyakönyvi hírek

Legutóbbi számunk óta született:

Boros Nóra, anyja neve: Takács Szabina Tünde

Rabata Tímea, anyja neve: Miklós Emília

Jó egészséget!

Legutóbbi számunk óta elhaláloztak:

Fótos Jánosné, anyja neve: Zohány Piroska

Szónyi Imre, anyja neve: Vízi Eszter

Béke poraikra!

Sport

A tiszafüredi kispályás teremlabdarúgó bajnokságban szereplő Tiszaszőlős csapata a tavalyi szezonban a második helyen végzett a másodosztályban, mellyel jogosulttá vált volna az első osztályban szerepelni, ám a csapat úgy döntött marad a második vonalban, nem kockáztatja az esetleges pofozógép szerepet. Az idén úgy tűnik sikerült a tavalyi formát felülmúlni, hiszen az alapszakasz után a gárda a legkevesebbet gólt kapva pontelőnnyel az első helyen áll a bajnokságban. A rájátszásban (az első hat körmérkőzése) nem lesz könnyű megtartani ezt a helyezést, mert a játékosok egy része nagypályás elfoglaltsága miatt nem tud minden mérkőzésen ott lenni. Azért reméljük, hogy a bajnokság végén is eredményes szereplésről számolhatunk be. Sok sikert, hajrá Tiszaszőlős!

Molnár László

Itt a farsang, áll a bál...

- az óvodában

Óvodánk helyi nevelési programjának egyik sajátossága a néphagyomány ápolása. Ennek szellemében minden évben megrendezzük a gyermekek számára igen kedvelt farsangi mulatságot. Most is színes programokkal, vásárlási lehetőségekkel készültünk:

A Pillangó csoport Kéményseprő táncát nézhettük meg, ezt követte az általános iskola szülői munkaközösségének táncbemutatója, végül az óvoda dolgozói „A táncos bárány „c. mese feldolgozását adták elő, a gyerekek nagy örömeire. A délutáni kikapcsolódást táncbálsal is színesítette.

Volt büfé, plüss vásár, tombola, zsákbamacska, „eszem -iszom, dínom - dánom!”

Köszönjük minden kedves támogatóknak a segítségét, a rendezvény bevételéből az óvodai gyermeknap programjait fogjuk finanszírozni.

Boros Lászlóné tagintézmény vezető

- az általános iskolában

Farsangoltak az iskolás gyerekek is. A jelmezesek felvonulása és bemutatkozása után a zsűri 3 kategóriában hirdetett eredményt:

A legszebb volt a **Japán gésa** (Földvári Tünde), az **Éj király-**

nője (Vígh Boglárka), a **Margaréta** (Kun Zsófia), **Bell** (Papp Vivien) és az **Angyalok** (Zolnai Domonika és Szimonetta).

A legötletesebb volt az **Ifjú pár** (Boros Julianna), a **Triceratops** (Oláh Tamás), a **Kiszebáb** (Fekete Zsolt), a **Gomba** (Vígh Kamilla) és a **Bokszoló** (Bugán Attila).

A legszemélyesebb volt a **Madárijesztők** (Peteh Vivien és Simon Adrienn), a **Környezetvédő aktivista** (Balogh Zsolt) és a **Tanulás rabja** (Oláh Marcell).

A farsangi ünnepségen hirdetett eredményt a versillusztráció pályázat zsűrije is.

I. helyezést ért el: Dusza Dominika, Oláh Julianna és Oláh Marcell

II. helyezett: Oláh Márk

III. helyezett: Szőke Viktória

IV. helyezett: Bugán Alexandra

V. helyezett: Székely Zoltán

VI. helyezett: Földvári Tünde.

A farsangi vígságot tombolával és diszkóval zárták.

- az Esziben

Az idősek is jó hangulatban búcsúztatták a telet. A jelmezesek bemutatkozása és a közös ebéd után táncmulatsággal zárták a farsangot.

APROPÓ

Történelem

Nem rég volt az 1848. március 15-i forradalom 162. évfordulója, melyet mindenki a magyar történelem egyik legnagyobb eseményének tart. Több mint 160 éve történt, így kelendő távlatból visszatekintve, letisztulva értékelhető történelmi dátum. E nemzeti ünnepünk kapcsán jutottak eszembe egy régi tanítóm szavai. Általános iskola 1. és 2. osztályában Tajta Miklósné tanított, s 1975. április 4-én hazánk -az akkori álláspont szerint- felszabadulásának 30. évfordulóját ünnepeltük. Akkoriban ez volt a legnagyobb nemzeti ünnepünk, melyet országszerte illet méltóképpen megünnepelni. A központi állami ünnepségen számos szónoklat, zenés és prózai műsor, felvonulás, katonai parádé jelezte az ország népének, milyen jeles eseményre emlékezünk. A kerek évforduló okán abban az évben a szokásosnál is nagyobb szabású ünnepség volt. Ennek kapcsán mondta Tajtáné: „Ha most a 30. évfordulón ilyen nagy ünnepelés van, majd nézzétek csak meg mekkora lesz az 50. évfordulón.”

Nem lett igaza (persze ettől még Tajtáné Évike néni kiváló tanító és pedagógus volt), 1995-ben már nem ünnepeltük április 4-ét, mivel 1990-ben törölték az ünnepek sorából. (Helyette került be október 23.) A történelem(szemlélet) úgy alakult, hogy átértékelődött az 1945-ös esemény, s ma már úgy tekintünk rá, mint cseberből-vederbe állapotra, melynek során az egyik megszálló után egy másik megszálló jött, s itt is maradt több mint 40 évig. (De erről még valószínűleg sokáig fognak vitatkozni a különböző világnézetű, ideológiájú történészek.) Ma már nem ünneplünk más dátumokat sem, mint március 21. vagy november 7. (vajon ezek mondanak még valamit a mai tizen-, huszoneveseknek?), mert megváltozott a megítélése az akkori történelmi eseményeknek.

A rendszerváltás még nincs ilyen távol az időben, az 1990 óta eltelt húsz év még nem történelmi távlat. Ez a korszak ma is tart, ebben élünk. Vajon hogyan ítéljük meg ma az akkori eseményeket?

Akkoriban nagy reményekkel nézett az ország a jövő felé, s mára nagyon sokan csalódtak a történetek (vagy a meg nem történtek) miatt. Nem azt kapták, amit vártak, nem azt kapták, amit ígértek nekik. A demokrácia és a jóléti társadalom mintha nálunk még nem működne úgy, ahogyan a mintaként szolgáló nyugat-európai országokban. Négyéves ciklusokban újra és újra nagy reményeket plántálnak az emberekbe, s ezt újra és újra kiábrándulás követi. (Furcsa kettősség, hogy az emberek bizalmatlanok a politikusokkal szemben, mégis négyévenként elhiszik a hihetetlen ígéretek is. Aztán persze szembesülnek a

valósággal, s még tovább csökken a bizalom.) Tény, hogy a társadalom jelentős része manapság nem érzi jól magát (és nem a H1N1 miatt).

Az is tény, hogy a rendszerváltás 1989-90-ben békés átmenetként zajlott, nem okozott földindulást a társadalomban, nem okozott emberi tragédiákat, de talán nem is hozta meg a gyökeres átalakulást. A szocializmus és a kapitalizmus keverékeként létrejött sajátos rendszer –nevezzük tréfásan szopitalizmusnak- a privatizáció során megváltoztatta a tulajdonviszonyokat, de nagyrészt megtartotta a régi beidegződéseket, struktúrákat, működési mechanizmusokat. Ami rossz volt a szocializmusban az még itt maradt, ami rossz a kapitalizmusban az már itt van. Azt hiszem Hofi Géza nevezte találóan „genszterváltásnak”, mások szerint annyi történt, hogy az elvtársakból urak lettek.

Az 1990-es évek elején Antall József akkori miniszterelnök az igazi rendszerváltás meg nem valóságát felelősekként azt mondta: „Tetszettek volna forradalmat csinálni!”

Egy forradalom valóban gyökeres átalakulást hoz, gyorsabban alakítja át a viszonyokat, de többnyire véráldozatot követel, könnyebben tesz meggondolatlan lépéseket is, megsemmisít átmentendő értékeket is, akár polgárháborúhoz is vezethet.

Hogy jó volt-e így, vagy másként jobb lett volna, az sok év múlva fog kiderülni.

Csak hogy ami száz év múlva történelem, az most nekünk az életünk. Apró-cseprő, történelmi léptékekkel nem mérhető mindennapi gondjainkkal, örömeinkkel együtt. Mostanában mintha gondokból lenne több, s ez felszínre hoz régi sérelmeket, szunnyadó problémákat. Ezen kellene változtatni, ezekre kellene megoldást találni. 2010 tavaszán ismét választások előtt állunk. Azt látom, hogy a helyzetet valóban értékelő, s arra megoldást kínáló programoknak, az egyenes, értelmes beszédnek nincs helye. Azzal a Mónika show-k országában nem lehet választást nyerni. Marad a populisták ígéretes tárháza, az egymásra, mint felelősre mutogatás, meg a ködösítés a valós szándékokról.

Visszatérve írásom alapgondolatára: egy kort, korszakot nehéz (talán lehetetlen) benne élve szubjektivitástól mentesen megítélni. Lehet, hogy én is, mi is rosszul látjuk, s ez a mostani időszak történelmünk „aranybetűs” lapjaira kívánczik. Az utókor tudja ezt majd objektíven értékelni, úgyhogy türelem emberek, száz év múlva kiderül, hogy jó volt-e nekünk most. Addig csak kibírjuk valahogy!

Molnár László

SZŐLŐSI HÍREK TISZASZŐLŐS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK LAPJA

FELELŐS SZERKESZTŐ: OLÁH VINCE

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG: Szabóné Szegedi Edit, Szelecckiné Zoboki Magdolna, Tolvaj Lászlóné Molnár László, Tar Lajos,

Szerkesztőség: Polgármesteri Hivatal 5244 Tiszaszőlős, Fő út 21. Telefon: 59-511 408

Lapnyilvántartás: 163/107/1/2008.szám alatt.